

Suomen Biologian Seura Vanamo ry

Hallitus

Puheenjohtaja Prof. Jouko Rikkinen, biotieteiden laitos, kasviologia, PL 65 (Viikinkaari 1), 00014 HELSINGIN YLIOPISTO; ☎ 02941 57793; telekopio 02941 57788; jouko.rikkinen@helsinki.fi

Varapuheenjohtaja Dos. Leena Lindström, bio- ja ympäristötieteiden laitos, PL 35 (Survontie 9), 40014 JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO; ☎ (014) 260 4197; telekopio (014) 260 2321; leena.m.lindstrom@jyu.fi

Rahastonhoitaja Prof. Hannu Lehtonen, ympäristötieteiden laitos, PL 65 (Viikinkaari 1), 00014 HELSINGIN YLIOPISTO; ☎ 02941 58468; hannu.lehtonen@helsinki.fi

Sihteerit FM Annina Launis, kasvimuseo, PL 7 (Unioninkatu 44), 00014 HELSINGIN YLIOPISTO; ☎ 040 849 8808; annina.launis@helsinki.fi

Kirjastonhoitaja Intendentti Mikko Piirainen, kasvimuseo, PL 7 (Unioninkatu 44), 00014 HELSINGIN YLIOPISTO; ☎ 02941 24438; telekopio 02941 24456; mikko.piirainen@helsinki.fi

Lisäjäsenet

Tutkija Jarmo Saarikivi, ympäristötieteiden laitos, PL 65 (Viikinkaari 1), 00014 HELSINGIN YLIOPISTO; ☎ 02941 57714; jarmo.saarikivi@helsinki.fi

FM Sari Siipola, biotieteiden laitos, PL 65 (Viikinkaari 1), 00014 HELSINGIN YLIOPISTO; ☎ 050 336 4292; sari.siipola@helsinki.fi

Lehtori Jukka Talvitie, Laivalahdenkaari 21 B 27, 00810 HELSINKI; ☎ 040 779 4476; talvitie.bmol@gmail.com

Prof. Jari Valkonen, maataloustieteiden laitos, PL 27 (Latokartanonkaari 5—7), 00014 HELSINGIN YLIOPISTO; ☎ 02941 58387; jari.valkonen@helsinki.fi

Vanamon yhdyshenkilöt

Joensuu Yliopistonlehtori Teemu Tahvanainen, Itä-Suomen yliopisto, Joensuun kampus, biologian laitos, PL 111, 80101 JOENSUU; ☎ 050 355 9177; teemu.tahvanainen@uef.fi

Jyväskylä Prof. Markku Kuitunen, bio- ja ympäristötieteiden laitos, PL 35 (Survontie 9), 40014 JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO; ☎ (014) 260 2301; markku.kuitunen@jyu.fi

Lahti Yliopistonlehtori Anne Ojala, Helsingin yliopisto, ympäristöekologian laitos, Niemenkatu 73, 15140 LAHTI; ☎ 02941 20340; anne.ojala@helsinki.fi

Oulu Dos. Annamari Markkola, biologian laitos, PL 3000, 90014 OULUN YLIOPISTO; ☎ (08) 553 1530; annamari.markkola@oulu.fi

Turku Dos. Timo Vuorisalo, biologian laitos, 20014 TURUN YLIOPISTO; ☎ (02) 333 5792; timovuo@utu.fi

Jäsenyys ja jäsenmaksu

Vanamo-seuran jäseneksi voi hakeutua maksamalla jäsenmaksun ja ottamalla yhteyttä seuraan. Vuonna 2014 on Luonnon Tutkijan tilaushinnan sisältävä jäsenmaksu 37 euroa ja puolisojäsenmaksu 10 euroa. Maksut suoritetaan Vanamon tilille Danske Bank FI51 8000 1100 0702 50.

Neljännesvuosisata Luonnon Tutkijaa

Nyt ilmestyvän Luonnon Tutkijan numeron myötä tulee kuluneeksi 25 vuotta siitä, kun aloitin lehden päätoimittajana. Toimeeni ovat alusta pitäen kuuluneet myös toimitussihteerin tehtävät ja lehden taittaminen. Neljännesvuosisadan aikana moni asia lehdessä on muuttunut, vaikka sen perusolemus ja tarkoitus ovatkin pysyneet ennallaan.

Luonnon Tutkijan sisältö ei ole kokenut kovin suuria mullistuksia. Tärkeää ainesta ovat olleet vertaisarvioidut tieteelliset artikkelit. Hyvän suomen kielen käyttöä on vaalittu koko ajan. Muistokirjoituksia ja kirjoituksia elävistäkin ihmisistä on ilmestynyt jatkuvasti. Menneinä aikoina tavallisia tiedonantoja on tarjottu julkaistavaksi yhä harvemmin, mutta kirja-arviota taas on ollut tarjolla enenevässä määrin. Keskustelupuheenvuoroja on julkaistu silloin tällöin. Satunnaisesti on ollut kirjoituksia uutisista ja tapahtumista. Vanamon toiminnasta on kerrottu säännöllisesti: toimintakertomus ja -suunnitelma on julkaistu vuosittain, ja Vanamon huomionsoituksista, kuten Kairamo-mitaleista, on ollut aina kirjoitus. Vanamon retkistäkin on lähes aina ollut juttu.

Lehdessä on kerrottu muidenkin biologisten seurojen toiminnasta, kun tällaisia kirjoituksia on tarjottu. Väitöskirjatiivistelmät ovat olleet palstoilla koko ajan, vähän muotoaan muuttaen. Teemanumeroita vaihtelevista aiheista on julkaistu säännöllisen epäsäännöllisesti, nyttemmin kuitenkin ainakin kerran vuodessa Vanamon syystapahtuman esitelmistä.

Uutta Luonnon Tutkijassa ovat olleet pakinat. Ensimmäinen vakituinen pakinoitsija oli nimimerkki ”Jacobaeus” (1998—2003), lehden toimitusneuvoston pitkäaikainen puheenjohtaja Jaakko Syrjämäki. Martti Soikkeli pakinoi 2006—08. Nykyinen pakinoitsijamme ”Nuori Anssi” aloitti 2011.

1993 hyväksytyjen Vanamon sääntöjen mukaan lehdestä tuli seuran virallinen tiedotuskanava. Sama asema lehdellä on edelleen voimassa olevissa säännöissä vuodelta 2010.

Luonnon Tutkijan perusulkoasu, B5-koko, kolmipalstaiset sivut ja kiiltävä aikakauslehtipaperi, periytyy kauttani edeltävältä ajalta. Uusi logo tuli käyttöön 1994. Graafikko Erik Bruun uudisti 1996—97 kannen ja yleisilmeen nykyiselleen. 1989 lehti oli vielä sisältä mustavalkoinen, mutta kansa oli jo aina värillinen. Kirjoittajat saivat lehteen värikuvia omalla kustannuksellaan, ja samalle arkinpuolelle saattoi painaa samaan hintaan väriä muillekin sivuille. Väripainattaminen halpeni, ja vuodesta 2001 lähtien koko lehti on ollut värillinen.

Painotyötä on kilpailutettu koko ajan. 25 vuoden aikana kirjapaino on vaihtunut seitsemän kertaa ja lehteä on painettu viidessä kirjapainossa.

Ajanjakson ehdottomia kohokohtia on ollut se, kun Luonnon Tutkijan sata-vuotisjuhlanumero (5/1996), 256-sivuinen, kokonaan värillinen kirja *Suomen luonnon sata vuotta*, sai Vuoden tiedekirja -palkinnon 1998.

Koko ajan on kokoontunut harvakseltaan Vanamon hallituksen päätoimittajan avuksi asettama toimitusneuvosto, johon kuuluvat puheenjohtaja ja vaihteleva määrä muita jäseniä. Jäsenen toimikausi on kolme vuotta. Puheenjohtajia on ollut neljä: Syrjämäki (—2000), Ilkka Teräs (2001—06), Jouko Rikkinen (2007—08) ja Jari Valkonen (2009—). — Vuodesta 2004 lähtien yksi tai kaksi avustavaa toimittajaa on koonnut lähinnä väitöskirjatiivistelmiä.

Aloittaessani 1989 lehdessä käynnistyi tietokoneavusteisen julkaisemisen aikakausi. Aiemmin ns. saksittaitona valmistettu lehti on siitä lähtien valmistunut päätoimittajan tietokoneessa taittoa myöten. Lehden teknistä valmistustyötä on koko ajan siirtynyt kirjapainosta toimitukseen ja kirjoittajille, aivan ensimmäiseksi ladonta. Aluksi kirjapainoon postitettiin sähköinen taittotiedosto levykkeessä ja vielä kuvat erikseen paperina tai filminä. Tietotekniikan kehityksessä ja halventuessa on tällä vuosituhannella tullut mahdolliseksi muokata kuvat toimituksessa digitaalisessa muodossa ja liittää ne taittoon, ja kirjapainoon voidaan nykyään lähettää tietoliikennelinjoja pitkin tulostettavaksi valmis PDF-tiedosto.

Kirjapainon osuus lehden julkaisukustannuksista on siis vähentynyt tuntuvasti. Lehden jakelu sen sijaan on edelleen samaa työtä kuin ennenkin: lehdet pitää kuljettaa ehjinä perille oikeisiin osoitteisiin ja vielä mahdollisimman pian. Postituskustannukset ovatkin huomattavat ja kasvavat jatkuvasti. Luonnon Tutkija on ilmestynyt koko kauteni ajan (ja aina vuodesta 1946 alkaen) viisi kertaa vuodessa. Odotettavissa onkin selvää säästöä, kun lehti nyt tästä lähtien alkaa ilmestyä neljä kertaa vuodessa. Kokonaissivumäärä pysyy kuitenkin ennallaan.

Juhani Mänttää